

Merikarvia-viikko on pienen seuran voimanäyte

Kotiseutuyhdistys Merikarvia-seura perustettiin Vanha-Heikkilässä vuonna 1993 keräämään ja tallentamaan kotiseututietoutta. Seuran puheenjohtajina ovat toimineet professori Wille Kaipainen ja erityisen pitkään maanmittausinsinööri Jorma Rinne. Tänään seuraa johtaa varatuomari Lauri Hakosalo. Jo ensimmäisenä toimintavuotenaan silloinen opisto-kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Altti Mäntylä näki tärkeäksi saada monipuolinen Merikarvia-päivän vietto käyntiin. Siitä alkoi sittemmin kunnanjohtaja Pentti Ala-Luopan keksimän nimen kautta Merikarvia-viikon vietto aina heinäkuun ensimmäisen viikon aikana.

Merikarvia-viikko on vakiintunut kolmeen tapahtumaan. Viikko alkaa Kalaa ja kulttuuria ohjelmallisella illanvietolla, jota seuraa Kyläkerros, jolloin tutustutaan johonkin kylään tai paikkakunnan erityiskohteeseen. Merikarvia-viikko huipentuu Kotiseutujuhlaan, johon aina hankitaan merkittävä juhlapuhuja ja valitaan Vuoden Huvitusherra. Huvitusherra-nimitys pohjautuu Merikarvialla 1900-luvun alussa eläneeseen kansanhauskuuttaja Juha Mäkisaloon, johon viitataan nimitykseen.

Seurassa on lähes 200 jäsentä tai tukijaa, joskin seuraa käytännössä pyörittää runsaan 20 jäsenen talkooporukka. Merikarvia-Viikko vaatii seuran jäsentulot huomioiden melkoisen taloudellisen rahapanoksen talkootyön lisäksi. Niinpä vuoden 2015 onnistuneen juhlaviikon rahallinen panostus oli yli 1.500 euroa. Merikarvia-seuran kassaa parantaa Merikarvian Joulu- nimisen lehden tulot. Tätä lehteä on tehty vuodesta 1993 lähtien yhdessä LC-Merikarvian kanssa.

Vuoden 2015 Merikarvia-Viikko sujui perinteitä noudattaen

Projektitutkija Anni Ruohomäki, jolla on merikarvialaiset sukujuuret esitteli maanantai-illan 29.6.2015 Kalaa ja Kulttuuria tilaisuudessa Merikarvian tulevan historiateoksen kirjoittamisen nykyvaihetta. Historiateoksen valmistaa Turun yliopiston historian, kulttuurin ja taiteiden laitoksen filosofian tohtori Anna Sivulan johdolla. Hankkeen varajohtajana on merikarvialaissyntyinen filosofian tohtori Suvanna Seppälä, joka puhui Kotiseutujuhlassa aiheenaan Merikarvia ennen ja tänään. Ruohomäki totesi, että uudessa teoksessa pyritään tuomaan ihmisen arkielämä lukijaa lähelle. Miten tässä onnistutaan, siitä saadaan selko, kun teos valmistuu vuonna 2017. Maanantai-illan ohjelmassa saimme kuulla Timo Kankaisen yksinlaulua. Hän esitti merikarvialaisille tutun laulun Fagerin Annasta, joka oli entisaikaan oiva purjealus.

Kuvassa Timo Kankainen laulaa Fagerin Annasta

Kuva: Asko Virta

Uusmartat ovat aina tarvittaessa avustamassa Merikarvia Seuran tilaisuuksissa, niin nytkin. Herkullinen kala-ateria kerrassaan oli tarjolla. Vielä Kunnanvirastossa olevassa juhlassa avattiin merikarvialaisen apteekkari Emil Lindemanin upeista maalauksista koottu näyttely. Tauluja oli kaikkiaan yli 30, joista lähes puolet oli saatu merikarvialaisten kodeista. Emil Lindeman piti apteekkiaan Huhtisen talossa 24.10.1961 tapahtuneeseen kuolemaansa saakka. Monet muistavat Lindemanin apteekin maukkaat salmiakit ja Hota-pulverit, erityisesti mainoksen ”Ota Hota ei pakota”

Kotiseuturetki kulki Kräni, Krookka ja Kuneli-rantamaisemissa

Kyläkiekko suuntautui tutuille paikoille, mutta sittenkin moni sai uutta tietoa näistä lähialueista. Bussilastillinen kulttuurinätkäisiä lähti matkalle. Aluksi Seuran puheenjohtaja kertoi hänelle tutuista maisemista ja tapahtumista. Hän esitteli oikean yhteiskoulua vastapäätä sijaitsevan Kalpakan kallion, kertoi Kräni-nimen synnystä, joka pohjautuu valtavan suuren kuusen kaatumiseen Stupilan puolelta joen yli, jolloin kuusen kuivat kränät tulivat vastarannalle. Aluetta ruvettiin kutsumaan Kräniksi. Matkalaiset totesivat, ettei Varputie kuvasta historiallista tietä. Niinpä yhdessä päätettiin ehdottaa kunnanhallitukselle, että tien nimi muutetaan heti Kränintieksi, myöhemmin samasta syystä pyydetään Palosaarentie muutettavaksi Brändöntieksi, joka historiallisesti paremmin kuvaa tätä tietä. Altti Mäntylä kertoi Tapion vanhalle laituralueelle

saavuttuamme olleensa nuorena 15-vuotiaana täällä työssä lähes koko kesän. Kesätyö käsitti eri paksuisen puutavaran katkomista jalkamitan mukaiseksi niin, että ne täyttivät ostajan vaatimukset täyskanttisina. Lisäksi työ käsitti pölkkytavaran heittämistä mereen edelleen ulkolastauspaikoille hinattavaksi. Nykyisin tämä alue on uusien asuntojen taajama-aluetta. Maisema muuttuu ajan saatossa. Jukolan sahasta kertoi meille filosofian tohtori Maarit Grahn, joka nykyisenä jukolalaisena on kiinnostunut tästä vanhasta sahasta ja sen historiasta.

Maarit Grahn (kuvassa vasemmalla) kertoo Jukolan sahasta Kuva: Kristiina Dyer

Sahanhan perusti J.W. Norrgård. Saha oli oman aikansa monipuolinen liikepaikka vuosina 1890-1942. Ylimerivartija Veli Viertola kertoi siitä ajasta kun Jukola oli merivartiolaitoksena. Filosofian maisteri Juhani Mellanoura kertoi Krookan elämästä ja sen kalastajista. Hän esitti mielenkiintoisen uuden teorian Krookka-nimestä. Sen mukaan Krookka pohjautuisi, ei varikseen eli kråk-sanaan vaan Kruk-sanaan, joka tarkoittaa mutkaa tai kaarrosta. Kuitenkin Mellanoura päätyy krog eli kapakka-sanaan, koska salakapakat olivat Krookassa tuttuja, siellähän elettiin aikoinaan hyvinkin viinanhuuruista värikästä elämää.

Muistammehan, että Krookkaan määrättiin hetkeksi oma satamapoliisikin järjestystä valvomaan. Kyläkiertä päättyi Kuneliin ja Mericampingille sekä Kalastusmuseoon, jota Altti Mäntylä ja Vesa Heikkilä esittelivät.

Kirjastonjohtaja Jouko Ilvosesta tuli 22. huvitusherra

Uusi huvitusherra saa huvitusherran tunnuksen Pookin

Jouko Ilvonen on monen vuoden aikana järjestänyt Merikarvialle useita kulttuuritapahtumia. Kun hän vuoden 2015 loppupuolella jäi eläkkeelle, seura katsoi, että nyt on aika palkita hänen työnsä Merikarvian kulttuurin ja kirjaston hienosta hoitamisesta. Kiitossanoissaan hän kävi kulttuurivuosia laajasti lävitse. Mielenkiintoisaa oli Merikarvia- seuran olla järjestämässä kirjastoon merikarvalaisen Väinö Myllyrinteen nimikko näyttelyä, jota kävi katsomassa laaja ihailijajoukko. Sitten Merikarvia on saanut Perinnetaloon Vanhaan paloasemaan oman Väinön näköishahmon Reservinupseerikerhon hienon työn ansiosta. Juhlapuhuja Filosofiatohtori Suianna Seppälä kertoi vanhojen valokuvien avulla tulevaa Merikarvian historia II osan teoksen aineistoa. Merenkulku monissa eri muodoissaan, kalastus, puutavarakauppa ja puupyytöjen valmistus kuvastavat merikarvalaista elämänmuotoa hyvin. Entiset varvit, kalastajatilat, jopa laivanhilytkin sopivat kuvaan Merikarviasta. Komeat talonpoikaistalot ja mahtavat kiviaidat ovat paikkakunnan historiaa. Uuteen historiateokseen otetaan kirjo merikarvalaisesta arkielämästä lähes nykyhetkeen saakka.

Seuran puheenjohtaja luovuttaa Suvianna Seppälälle seuran viirin

Kuva: Asko Virta

Juhlassa seuran puheenjohtaja Lauri Hakosalo vetosi nuorisoon, että he toisivat oman panoksensa seuran toimintaan. Juhlan ohjelmassa nuorisopuhaltajilla oli perinteinen panos, johtajanaan Petri Tähkänen, laulua esittivät Pekka Luoma ja Maria Lindgrenin johdolla Sofia Lindgren ja Helmiina Luoma.

Maria Lindgren säestää Helmiina Luomaa sekä Sofia Lindgreniä

Kuva: Altti Mäntylä

Kuulimme kanttori Antti Virtalaineen soitantoa Jean Sibeliuksen tuotannosta. Tottakai murrepakina kuuluu lähes aina seuran juhliin. Nyt imitaattori Pertti Kangas esitti Antti Vären kirjoittaman murrepakinan ”omalla äänellään” Todellista ilottelua toivat juhlaan ladyt Terhikki Setälä, Virpi Työlähti ja Johanna Lemmenranta lauluesityksillään. Myös mieslaulajat Seppo Östermanin johdolla esiintyivät johtaen myös yleisön Satakunnan lauluun.

Lauri Hakosalo